

Zavarovanja odgovornosti uprave in nadzornega sveta

Pojasnilo DURS, št. 4210-23/2006, 2. 4. 2007

Zavezanec opisuje različne vrste zavarovanja odgovornosti članov uprave in članov nadzornega sveta, katere ima njegova zavarovalnica med zavarovalnimi produkti, ki jih trži. Kot navaja, tovrstno zavarovanje trži v okviru:

- klasičnega zavarovalnega produkta, ki pokriva odškodninsko odgovornost članov uprave in nadzornih svetov zaradi morebitnih kršitev zakonskih dolžnosti pri vodenju poslov in zastopanju družbe;
- kombiniranega zavarovalnega produkta, ki poleg klasičnega zavarovanja odgovornosti članov organov vodenja in nadzora vključuje tudi zavarovanje premoženjskega interesa same družbe za nevarnosti v primeru obveznosti plačila odškodnine članu organa vodenja oziroma nadzora, ter zavarovanje družbe za odškodninske odgovornosti družbe v zvezi s postopki izdaj vrednostnih papirjev.

Zavezanec prosi za stališče glede davčne obravnave zavarovanja odgovornosti članov uprave in članov nadzornega sveta, in sicer:

1. Ali je gospodarska družba kot zavarovalec in plačnik premije dolžna obračunati za člane uprave in člane nadzornega sveta boniteto in kakšna je obdavčitev v primeru klasičnega zavarovanja iz točke 1 in kombiniranega zavarovanja iz točke 2?
2. Ali je zavarovalna premija davčno priznan odhodek pri obračunu davka od dohodkov pravnih oseb?

Odgovarjamo:

K vprašanju 1

Člani organa vodenja ali nadzora s privoljenjem za imenovanje na to funkcijo prevzamejo obveznosti vodenja ali nadzora poslov podjetja. Ta obveznost obstaja v razmerju do podjetja in s tem (posredno) do lastnikov. Skrbnost in odgovornost, ki jo nosijo člani organa vodenja ali nadzora pri opravljanju svojih nalog, je določena v 263. členu Zakona o gospodarskih družbah – ZGD-1. S to določbo se članom organov vodenja in nadzora nalaga obveznost povrnitve škode, ki nastane zaradi neizpolnitve ali nepravilne izpolnitve njihovih obveznosti pri vodenju oziroma nadzoru poslov družbe. Gre torej za odškodninsko odgovornost članov organov vodenja ali nadzora, ki predstavlja obligacijsko pravno razmerje, v katerem člani organa vodenja ali nadzora nastopajo kot povzročitelji škode in družba kot oškodovanec. Enako lahko odškodninsko odgovornost članov organa vodenja ali nadzora opredelimo tudi v primerih, v katerih je zanje po Zakonu o finančnem poslovanju podjetij – ZFPPO določena obveznost povrnitve škode kot posledice nepravilne izpolnitve njihovih nalog.*

Kot izhaja iz navedenega, gre za odškodninsko odgovornost člana organa vodenja ali nadzora, katere breme v primeru povzročene škode nosi član organa vodenja ali nadzora sam. Gospodarska družba je sicer primarno odgovorna delničarjem za povzročeno škodo, vendar pa ima v primeru odgovornosti člana organa vodenja ali nadzora zoper njega odškodninski zahtevek. Da bi se zavaroval za primer takšne odgovornosti zoper družbo, katere posle vodi ali nadzira, lahko član organa vodenja ali nadzora svojo odgovornost zavaruje in za to plača določeno zavarovalno premijo. Če pa zavarovanje njegove odgovornosti v teh primerih sklene družba in iz tega naslova tudi plačuje zavarovalno premijo, pa to pomeni ugodnost v naravi, ki jo član uprave ali nadzornega sveta prejme v zvezi z opravljanjem svoje funkcije in se v skladu s 6. točko drugega odstavka 39. člena Zakona o dohodnini – ZDoh-2 (Uradni list RS, št. 117/06) šteje za boniteto.

Boniteto predstavlja zavarovalna premija v plačanem znesku, ki se nanaša na zavarovanje odgovornosti posameznega člana vodenja ali nadzora, čigar odgovornost je v času trajanja zavarovalne pogodbe zavarovana. V primeru kombiniranega zavarovalnega produkta iz zgoraj omenjene točke 2 znesek bonitete člana uprave ali nadzornega sveta predstavlja tisti del zavarovalne premije, ki odpade na zavarovanje njegove odgovornosti.

K vprašanju 2

Novi Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb – ZDDPO-2 (Uradni list RS, št. 117/06), ki se uporablja od 1. januarja 2007, v drugem odstavku 35. člena določa, da se plače, druga izplačila v zvezi z zaposlitvijo ter nadomestila plače za čas odsotnosti zaradi izrabe letnega dopusta in zaradi drugih odsotnosti z dela poslovnih delavcev, prokuristov in delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, priznajo kot odhodek v obračunanem znesku v skladu z zakonom oziroma s pogodbo o zaposlitvi. Pri tem tretji odstavek 35. člena ZDDPO-2 še določa, da se kot druga izplačila v zvezi z zaposlitvijo štejejo tudi stroški bonitet, ki so obdavčeni po zakonu, ki ureja dohodnino. Med tovrstne stroške štejejo tudi zavarovalne premije za zavarovanje odgovornosti članov organa vodenja.

Iz navedenega izhaja, da so zavarovalne premije za zavarovanje odgovornosti članov organa vodenja lahko davčno priznan odhodek, če so obdavčene po zakonu o dohodnini.

V zvezi z vprašanjem, ali so zavarovalne premije za zavarovanje odgovornosti članov nadzornega sveta davčno priznan odhodek, pa pojasnujemo, da se v skladu s posebno določbo, to je z 31. členom ZDDPO-2, stroški nadzornega sveta oziroma drugega organa, ki opravlja zgolj funkcijo nadzora, kot odhodek priznajo v višini 50 %. Kot izhaja iz pojasnila »K vprašanju 1«, se kot boniteta šteje tudi, če družba sklene in iz tega naslova plačuje zavarovalno premijo za člana organa nadzora. Ker se zavarovalne premije za zavarovanje odgovornosti članov nadzornega sveta po posebni določbi kot odhodek priznajo v višini 50 %, to pomeni, da se ne glede na to, da so zavarovalne premije za zavarovanje odgovornosti članov organa nadzora obdavčene po zakonu o dohodnini, kot odhodek priznajo le v višini 50 %.

* Povzeto po: Nina Plavšak: Obveznosti in odgovornosti članov uprave in nadzornega sveta. Podjetje in delo, Ljubljana, 2000, 2, str. 183–222.

http://www.durs.gov.si/si/davki_predpisi_in_pojasnila/dohodnina_pojasnila/dohodek_iz_zaposlitve/bonitete/zavarovanja_odgovornosti_uprave_in_nadzornega_sveta/, 9.8.2007